

PŘIJATÉ TEXTY

P9_TA(2021)0500

Rovnost žen a mužů v Evropské unii v letech 2018–2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 2021 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2018–2020 (2021/2020(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii, články 6, 8, 10, 83, 153 a 157 Smlouvy o fungování Evropské unie a články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na směrnice EU přijaté od roku 1975, které se týkají různých aspektů rovného zacházení pro ženy a muže: směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení¹, směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství², směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň³, směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování⁴, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání⁵, směrnice Rady 2010/18/EU ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS⁶ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS⁷,

¹ Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24.

² Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56.

³ Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1.

⁴ Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁵ Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁶ Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13.

⁷ Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1.

- s ohledem na Úmluvu OSN o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob z roku 1949,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na její cíle udržitelného rozvoje, zejména na cíl 5 a související cíle a ukazatele,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva),
- s ohledem na Pekingskou deklaraci a akční platformu, které byly přijaty na čtvrté světové konferenci o ženách dne 15. září 1995, a na následující závěrečné dokumenty přijaté na zvláštních zasedáních OSN Peking + 5, Peking + 10, Peking + 15 a Peking + 20,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na Úmluvu č. 100 Mezinárodní organizace práce o stejném odměňování pracujících mužů a žen za práci stejné hodnoty,
- s ohledem na Úmluvu č. 156 Mezinárodní organizace práce o rovných příležitostech a rovném zacházení pro pracující muže a ženy: pracovníci s povinnostmi k rodině,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 5. března 2021 nazvaný „Zpráva o rovnosti žen a mužů v EU z roku 2021“ (SWD(2021)0055),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 nazvané „Strategie EU pro práva dítěte (2020–2025)“ (COM(2021)0142),
- s ohledem na studii nazvanou „Genderové dopady krize způsobené onemocněním COVID-19 a období po ní“, kterou vydala tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti generálního ředitelství pro vnitřní politiky dne 30. září 2020,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2019 a 2020,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2015 o strategii EU pro rovnost žen a mužů pro období po roce 2015¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o nutnosti sestavit Radu ve složení

¹ Úř. věst. C 407, 4.11.2016, s. 2.

² Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

pro rovnost pohlaví¹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o genderové perspektivě během krize způsobené pandemií COVID-19 a po jejím skončení³,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. února 2021 o 25. výročí Pekingské deklarace a akční platformy: budoucí výzvy týkající se práv žen⁴,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v rámci zdraví žen⁵,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0315/2021),
- A. vzhledem k tomu, že práva žen jsou lidskými právy, a jsou tudíž univerzální a nezcizitelná, jak je zakotveno ve Smlouvě o Evropské unii a v Listině základních práv; vzhledem k tomu, že úsilí o genderovou rovnost a podpora a ochrana práv žen jsou skutečně kolektivní odpovědností, která vyžaduje rychlejší pokrok a intenzivnější úsilí ze strany orgánů EU a členských států; vzhledem k tomu, že EU a její členské státy se musí zaměřit na boj proti nerovnostem a diskriminaci na základě genderu a pohlaví, podporovat genderovou rovnost a zaručit rovná práva a rovné zacházení pro ženy a muže v celé jejich rozmanitosti, a rovněž zajistit, aby měli ženy a muži stejné možnosti a příležitosti utvářet společnost a rozhodovat o tom, jak bude vypadat jejich vlastní život; vzhledem k tomu, že podle Evropského institutu pro rovnost žen a mužů bude EU trvat nejméně dalších 60 let, než dosáhne úplné genderové rovnosti; vzhledem k tomu, že v EU dosud nebylo dosaženo genderové rovnosti a pokrok v tomto směru postupuje stále pomalu či stagnuje, přičemž v některých regionech a zemích se výsledky v tomto ohledu dokonce zhoršují; vzhledem k tomu, že výsledek EU v indexu rovnosti žen a mužů se od roku 2010 zlepšil pouze o 4,1 bodu a od roku 2017 o 0,5 bodu⁶; vzhledem k tomu, že členské státy v roce 2020 dosáhly průměrného výsledku 67,9 bodu ze 100;
- B. vzhledem k tomu, že ženy musí mít stejné příležitosti k dosažení ekonomické nezávislosti jako muži; vzhledem k tomu, že ačkoli míra zaměstnanosti žen vzrostla, genderové nerovnosti na trhu práce jsou nadále znepokojující a představují významný problém, přičemž trendy na trhu práce ukazují, že pandemie měla větší dopad na ženy než na muže⁷; vzhledem k tomu, že míra zaměstnanosti mužů v produktivním věku byla v EU-27 v roce 2019 79 %, což je o 11,7 procentního bodu více než v případě žen; vzhledem k tomu, že pokud jde o účast na trhu práce, na částečný úvazek pracuje v EU 8 % mužů, ovšem 31 % žen, což poukazuje na přetrvávající nerovnosti; vzhledem

¹ Přijaté texty, P9_TA(2020)0379.

² Přijaté texty, P9_TA(2021)0025.

³ Přijaté texty, P9_TA(2021)0024.

⁴ Přijaté texty, P9_TA(2021)0058.

⁵ Přijaté texty, P9_TA(2021)0314.

⁶ Zpráva o indexu rovnosti žen a mužů za rok 2020.

⁷ Eurostat, *Euroindikátor – květen 2021: Nezaměstnanost v eurozóně dosahuje 7,9 %, v EU 7,3 %, 1. července 2021.*

k tomu, že genderové rozdíly, pokud jde o práci na plný úvazek, se od roku 2010 v osmi členských státech prohloubily; vzhledem k tomu, že při řešení odvětvové a profesní segregace mužů a žen v zaměstnání bylo na trhu práce dosaženo jen velmi malého pokroku; vzhledem k tomu, že rozdíly v zaměstnanosti jsou obzvláště vysoké v případě žen s nízkým socioekonomickým postavením, jako jsou matky samoživitelky, pečovatelky, ženy se zdravotním postižením, migrantky a uprchlice, ženy různého rasového a etnického původu a ženy z náboženských menšin, ženy s nízkým vzděláním, LGBTIQ+ ženy a také mladé a starší ženy;

- C. vzhledem k tomu, že ženy v EU si za hodinu vydělají v průměru o 14 % méně než muži, a vzhledem k tomu, že rozdíly v odměňování žen a mužů se v různých členských státech pohybují od 3,3 % do 21,7 %; vzhledem k tomu, že ačkoli je zásada stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci od roku 1957 součástí *acquis* EU a také velké části vnitrostátních právních předpisů a že navzdory tomu, že se na snížení těchto rozdílů přijala řada opatření a vynaložily prostředky, je pokrok stále extrémně pomalý a v některých členských státech se nerovnost mezd dokonce zhoršila; vzhledem k tomu, že mnohem více žen než mužů pracuje na částečný úvazek (8,9 milionu v porovnání s 560 000) z důvodu svých pečovatelských povinností; vzhledem k tomu, že zvyšující se potřeby v oblasti dlouhodobé péče a nedostatek pečovatelských služeb zhoršují genderové nerovnosti v rámci rodin a v zaměstnání; vzhledem k tomu, že výsledky Eurostatu ukazují, že nezaměstnanost žen vzrostla v období od dubna do srpna 2020 z 6,9 % na 7,9 %, zatímco nezaměstnanost mužů ve stejném období vzrostla z 6,5 % na 7,1 %;
- D. vzhledem k tomu, že ženy se potýkají s nerovnostmi a diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, například na základě jejich rasy, etnického nebo sociálního původu, sexuální orientace, pohlavní identity a jejího vyjádření, náboženství nebo víry, postavení rezidenta či zdravotního postižení, a vzhledem k tomu, že je třeba usilovat o řešení všech forem diskriminace, aby bylo dosaženo genderové rovnosti pro všechny ženy; vzhledem k tomu, že v politických opatřeních EU dosud nebyl uplatňován průřezový přístup a důraz byl kladen většinou na individuální rozměr diskriminace, což snižuje význam jejího institucionálního, strukturálního a historického rozměru; vzhledem k tomu, že uplatňování průřezové analýzy nám nejen umožňuje porozumět strukturálním překážkám, ale také nabízí důkazy pro vytvoření referenčních hodnot a cestu ke strategické a účinné politice proti systémové diskriminaci, vyloučení a sociálním nerovnostem;
- E. vzhledem k tomu, že podle zprávy Komise o rovnosti žen a mužů v EU z roku 2021 měla pandemie COVID-19 velký dopad na život žen a prohloubila stávající genderové nerovnosti téměř ve všech ohledech; vzhledem k tomu, že zhruba 70 % pracovníků, kteří stojí v první linii boje proti pandemii v oblasti sociální péče a zdravotnictví, jsou ženy, a to např. zdravotní sestry, lékařky nebo pracovnice úklidových služeb; vzhledem k tomu, že různorodý dopad pandemie na ženy se projevuje mimo jiné nárůstem genderově podmíněného a domácího násilí a obtěžování, ale i větší zátěží v podobě neplacené péče a domácích povinností, kdy ženy nadále vykonávají většinu povinností v domácnosti a v rodině, tím spíše, pokud pracují na dálku, jsou nezaměstnané nebo pracují na částečný úvazek; vzhledem k tomu, že ženy navíc čelí hospodářskému znevýhodnění na trhu práce, zejména pak pečovatelky a pracovnice ve zdravotnictví a v jiných odvětvích, v nichž převládají ženy, a v nejistých odvětvích, a mají omezený přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům; vzhledem k tomu, že hrozí, že hospodářské důsledky pandemie zvrátí pokrok, kterého bylo v posledních deseti letech

jen obtížně dosaženo, pokud jde o ekonomickou nezávislost žen; vzhledem k tomu, že zaměstnanost žen se během pandemie snížila mnohem více než během recese v roce 2008¹, přičemž pandemie měla výrazný dopad na ženy, jejich rodiny a na širší ekonomiku, včetně omezenějších možností, svobod a práv a horších životních podmínek; vzhledem k tomu, že Globální zpráva o genderových rozdílech z roku 2021 uvádí, že čas potřebný k překlenutí genderových rozdílů se kvůli pandemii prodloužil o jednu generaci – □ nyní již nebude třeba 99,5 roku, nýbrž 135,6 roku²;

- F. vzhledem k tomu, že v odvětví sportu se v posledních deseti letech klade bezprecedentní důraz na genderovou rovnost, ne však vždy z těch nejlepších důvodů či za tím nejlepším účelem, zejména pokud jde o uplatňování ženských práv;
- G. vzhledem k tomu, že Evropský institut pro rovnost žen a mužů definuje genderově podmíněné násilí na ženách jako jakoukoli formu násilí, jež je zaměřeno na ženu, protože je žena, nebo násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy; vzhledem k tomu, že násilí páchané na ženách představuje ve všech svých formách (fyzické, sexuální, psychické, ekonomické nebo kybernetické násilí) porušení lidských práv, extrémní formu diskriminace žen a jednu z největších překážek dosažení genderové rovnosti; vzhledem k tomu, že genderově podmíněné násilí má kořeny v nerovném rozdělení moci mezi ženami a muži, v patriarchálních strukturách a genderových stereotypch, které vedly k dominanci mužů nad ženami a k diskriminaci žen ze strany mužů, přičemž podoba, intenzita a forma tohoto násilí se může různit; vzhledem k tomu, že společnost bez genderově podmíněného násilí je třeba uznat coby naprostou podmínku genderové rovnosti;
- H. vzhledem k tomu, že 31 % žen v Evropě někdy zažilo fyzické nebo sexuální násilí a že nespočetné množství žen zažije sexuální útok a obtěžování v intimním partnerství a ve veřejném životě³; vzhledem k tomu, že ze zpráv a numerických údajů několika členských států vyplývá, že během pandemie COVID-19 došlo ke znepokojujícímu zvýšení počtu případů genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že podle Světové zdravotnické organizace některé členské státy oznámily, že u nich došlo k 60% nárůstu tísňového volání od žen, které se během pandemie staly obětmi násilí ze strany jejich intimního partnera⁴; vzhledem k tomu, že podle zprávy Europolu se v EU dramaticky zvýšil počet případů sexuálního zneužívání dětí na internetu⁵; vzhledem k tomu, že dopad omezení volného pohybu na sociální, ekonomický, psychický a demokratický život je větší pro osoby a ženy, které se nachází ve zranitelné situaci,

¹ Index rovnosti žen a mužů 2020.

² Světové ekonomické fórum, „*Gender Gap Report 2021*“ (Zpráva o genderových rozdílech 2021), 31. března 2021.

³ Světová zdravotnická organizace, „*Violence Against Women Prevalence Estimates, 2018: Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women*“ (Odhady výskytu násilí páchaného na ženách v roce 2018: Globální, regionální a vnitrostátní odhady počtu případů intimního partnerského násilí na ženách a globální a regionální odhady počtu případů nepartnerského sexuálního násilí na ženách), 2021.

⁴ Tiskové prohlášení, Dr. Hans Henri P. Kluge, regionální ředitel pro Evropu, Světová zdravotnická organizace, 7. května 2020.

⁵ Europol, „*Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic*“ (Zneužívání izolace: Pachatelé a oběti pohlavního zneužívání dětí na internetu během pandemie COVID-19), 19. června 2020.

zvláště pokud se potýkají s násilím, zvýšenou ekonomickou závislostí a nerovnostmi na pracovišti a mají pečovatelské povinnosti; vzhledem k tomu, že opatření omezující volný pohyb osob ztěžovala obětem intimního partnerského násilí hledání pomoci, neboť byly často v kontaktu jen s agresory a měly omezený přístup k podpůrným službám; vzhledem k tomu, že nedostatečné nebo neodpovídající podpůrné struktury zhoršily již existující „stínovou“ pandemii;

- I. vzhledem k tomu, že existují znepokojující antigenderová a antifeministická hnutí, která ohrožují práva žen v celé Evropě a narušují dosažený pokrok, čímž oslabují demokratické hodnoty; vzhledem k tomu, že kroky namířené proti politickým opatřením přijatým na podporu rovnosti mezi ženami a muži a práv žen, se stávají důvodem k vážnému znepokojení;
- J. vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi je silně genderovým jevem a téměř tři čtvrtiny hlášených obětí v EU tvoří ženy a dívky, které byly převážně předmětem obchodování za účelem sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi je stále větší součástí organizované trestné činnosti a představuje porušení lidských práv; vzhledem k tomu, že 78 % všech dětí, s nimiž se obchoduje, jsou dívky a 68 % dospělých, s nimiž se obchoduje, jsou ženy;
- K. vzhledem k tomu, že přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, včetně sexuální výchovy a výchovy v oblasti vztahů, plánování rodičovství, antikoncepčních metod a bezpečného a legálního umělého přerušování těhotenství, je zásadní pro dosažení rovnosti žen a mužů a odstranění genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že autonomie a schopnost dívek a žen svobodně a nezávisle rozhodovat o svém těle a životě jsou předpokladem jejich ekonomické nezávislosti, a tudíž i rovnosti žen a mužů a odstranění genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že je nepřijatelné, že se některé členské státy v současnosti snaží omezit přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům prostřednictvím velmi omezujících právních předpisů, které vedou k diskriminaci na základě pohlaví a mají negativní důsledky pro zdraví žen;
- L. vzhledem k tomu, že ženy v EU jsou neúměrně více zasaženy chudobou nebo rizikem sociálního vyloučení než muži, přičemž jde zejména o ženy, které jsou předmětem vícenásobných forem diskriminace z důvodu strukturálních faktorů, genderových norem a stereotypů; vzhledem k tomu, že od roku 2010 se genderový rozdíl ve výdělcích zvýšil v 17 členských státech, zatímco genderový rozdíl v příjmech se zvýšil v 19 členských státech, což vedlo k celkovému zvýšení genderových nerovností v příjmech a výdělcích v EU¹; vzhledem k tomu, že 40,3 % domácností s jedním rodičem v EU bylo v roce 2019 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením²; vzhledem k tomu, že chudobou a nejistotou zaměstnání jsou více ohroženy ženy, které mají často zaměstnání s nízkým výdělkem, a jejich mzda nestačí k tomu, aby překonaly hranici chudoby a vymanily se z nejistých pracovních podmínek;
- M. vzhledem k tomu, že je důležité zajistit právo na stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci, jak je zakotveno ve Smlouvách;

¹ Eurostat, „Gender pay gap statistics“ (Statistické údaje týkající se rozdílů v odměňování žen a mužů), únor 2021.

² Eurostat, „Children at risk of poverty or social exclusion“ (Děti ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením), říjen 2020.

- N. vzhledem k tomu, že v EU dosahuje rozdíl v odměňování žen a mužů 14,1 %, přičemž v jednotlivých členských státech se situace liší; vzhledem k tomu, že tento rozdíl v odměňování žen a mužů má četné dopady, v neposlední řadě jde o rozdíl odpovídajících důchodových nároků ve výši 29,5 %¹, což vede k rozdílu ve výši důchodů žen a mužů, který starší ženy staví před větší riziko chudoby a sociálního vyloučení; vzhledem k tomu, že to je výsledkem rozdílů v kariérním postupu žen a mužů a rozdílů v zaměstnanosti, které se časem prohloubily tím, že ženy vykonávají pečovatelské povinnosti nebo práci na částečný úvazek, z čehož vyplývají důsledky pro přístup k finančním zdrojům, jako jsou dávky a důchody; vzhledem k tomu, že právo na stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci není vždy zaručeno a zůstává jedním z největších problémů, které je třeba řešit v rámci boje proti diskriminaci v odměňování²; vzhledem k tomu, že genderově vyvážené rozdělení rodičovské dovolené je důležité pro řešení rozdílů v odměňování žen a mužů; vzhledem k tomu, že ačkoli je práce v odvětvích, v nichž převažují ženy, jako je péče, úklid, maloobchod a vzdělávání, zásadně důležitá a má vysokou socioekonomickou hodnotu, je často méně ceněná a méně placená než práce v odvětvích, v nichž převládají muži; vzhledem k tomu, že tato skutečnost podtrhuje naléhavou potřebu přehodnotit přiměřenost mezd v odvětvích, v nichž převládají ženy;
- O. vzhledem k tomu, že 20,6 % žen se zdravotním postižením je v EU zaměstnaných na plný úvazek, zatímco u mužů je tento podíl 28,5 %; vzhledem k tomu, že z číselných údajů vyplývá, že v průměru 29,5 % žen se zdravotním postižením v EU hrozí riziko chudoby a sociálního vyloučení, zatímco v případě jejich mužských protějšků jde o 27,5 %;
- P. vzhledem k tomu, že genderové stereotypy stále ovlivňují rozdělení práce v domácnosti, ve vzdělávání, na pracovišti a ve společnosti; vzhledem k tomu, že neplacená péče a domácí práce, kterou nejčastěji vykonávají ženy, klade nepřiměřenou zátěž na ženy, které v tomto ohledu hrají zásadní úlohu; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 odhalila šokující stav evropských pečovatelských domovů a tohoto sektoru jako celku, v němž jsou zaměstnány zejména ženy; vzhledem k tomu, že 80 % péče v EU poskytují neformální pečovatelé, z nichž 75 % tvoří ženy³; vzhledem k tomu, že před vypuknutím pandemie COVID-19 ženy v EU trávily neplacenou péčí a domácími pracemi v průměru o 13 hodin týdně více než muži; vzhledem k tomu, že nerovnoměrně rozdělené pečovatelské povinnosti v členských státech zhoršuje omezený nebo zcela chybějící přístup k odpovídajícím a přístupným pečovatelským zařízením, včetně veřejných pečovatelských zařízení pro děti a starší osoby, což vede k tomu, že osoby vykonávající tyto povinnosti se po určitou dobu neúčastní na trhu práce a dochází k prohlubování rozdílů v odměňování a důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že 7,7 milionu žen ve věku mezi 20 a 64 lety se v roce 2019 neúčastnilo na trhu práce EU, neboť se staraly o děti nebo jiné osoby vyžadující péči, v porovnání s 450 000 muži; vzhledem k tomu, že investice do univerzálních služeb, včetně pečovatelských služeb, mohou zmírnit nepřiměřené pečovatelské povinnosti žen a zlepšit jejich schopnost svobodně se účastnit na trhu práce; vzhledem k tomu, že každý, bez ohledu na pohlaví, má právo pracovat a

¹ „2021 Commission report on gender equality in the EU“ (Zpráva Komise o rovnosti žen a mužů v EU z roku 2021).

² „2021 Commission report on gender equality in the EU“ (Zpráva Komise o rovnosti žen a mužů v EU z roku 2021).

³ Eurocarers, „*The gender dimension of informal care*“ (Genderový rozměr neformální péče), 2017.

sladit svůj profesní a soukromý život;

- Q. vzhledem k tomu, že opatření k dosažení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem jsou důležitá pro zajištění rovného rozdělení pečovatelských povinností mezi ženy a muže a pro řešení rozdílů v příjmech a zaměstnanosti; vzhledem k tomu, že dosažení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem závisí na dostupnosti a přístupnosti kvalitních a cenově dostupných pečovatelských služeb; vzhledem k tomu, že by měly být zajištěny a zachovány všechny dávky v mateřství, přičemž členské státy by měly plně provést směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem¹; vzhledem k tomu, že je zapotřebí uplatňovat veřejné politiky na ochranu a podporu ošetrovatelství a kojení, aniž by byla dotčena volba žen;
- R. vzhledem k tomu, že Komise přijala dne 5. března 2020 strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, která stanoví ambiciózní rámec pro prosazování rovnosti žen a mužů v EU; vzhledem k tomu, že politiky musí více přispívat k prosazování rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že ženy jsou neúměrně postiženy rostoucí nezaměstnaností, zvýšenou nejistotou, nízkými platy a rozpočtovými škrty, a to i ve veřejných službách, zejména ve zdravotnictví a vzdělávání; vzhledem k tomu, že Parlament vyzval Komisi, aby stanovila konkrétní plán s časovým rámcem, cíli, mechanismem každoročního přezkumu a monitorování, jasnými a měřitelnými ukazateli úspěchu a dodatečnými cílenými opatřeními; vzhledem k tomu, že EU by měla prostřednictvím svých politik, programů a vztahů s členskými státy, včetně úzké spolupráce na vnitrostátních fondech na podporu oživení, pečlivě posoudit, zda členské státy řádně zohledňují genderový rozměr pandemie COVID-19;
- S. vzhledem k tomu, že zastoupení žen v obou komorách vnitrostátních parlamentů v EU vzrostlo z 24 % v roce 2010 na 32 % v roce 2020; vzhledem k tomu, že se mezi ministry vlád členských států zlepšilo zastoupení žen a mužů, a to z 26 % v roce 2010 na 32 % v roce 2020; vzhledem k tomu, že mezi členskými státy nicméně existují značné rozdíly, neboť pouze sedm z nich dosáhlo ve svých kabinetech rovnosti žen a mužů nebo jejich vyváženého zastoupení; vzhledem k tomu, že tempo změn na regionální a místní úrovni je i nadále mimořádně pomalé, přičemž v roce 2019 zastávaly ženy pouze 29 % pozic a v Maďarsku, na Slovensku a v Rumunsku bylo v regionálních shromážděních zastoupeno více než 80 % mužů;
- T. vzhledem k tomu, že právo na stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci není v mnoha situacích zaručeno, a to ani tam, kde je zakotveno v právních předpisech; vzhledem k tomu, že je třeba řešit základní příčiny této diskriminace, ať už ochranou a posílením pracovních práv, nebo posílením monitorování podniků, zejména ze strany vnitrostátních inspektorátů práce; vzhledem k tomu, že klíčem k nápravě a překonání nerovností mezi ženami a muži je kolektivní vyjednávání;
- U. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů úzce souvisí s ekologickou a digitální transformací, a vzhledem k tomu, že začlenění žen do rozhodování je předpokladem udržitelného rozvoje a účinného řízení ekologické i digitální transformace, aby mohlo být dosaženo spravedlivé transformace, která nikoho neopomíná; vzhledem k tomu, že všechna opatření v oblasti klimatu a digitální politiky musí zahrnovat hledisko rovnosti

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79).

žen a mužů a průřezové hledisko;

- V. vzhledem k tomu, že pozitivní vliv zapojení mužů do chodu rodiny a výchovy dětí je dokladem toho, že pečující muži jsou důležití pro optimální rozvoj dětí a mohou pomoci zlepšit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a přispět k nápravě nerovnosti mezi ženami a muži ve vztazích; vzhledem k tomu, že zapojení mužů může pomoci předcházet násilí v rodinách a přispět ke spravedlivější společnosti;
- W. vzhledem k tomu, že přetrvávání genderových stereotypů a očekávání ohledně úlohy mužů a chlapců mohou způsobit, že se muži a chlapci zdráhají projevovat pozitivní emoce a osvojí si negativní emoce, jako je smutek a úzkost, což může vést k tomu, že vykazují vyšší míru agrese a hněvu než ženy; vzhledem k tomu, že to může zvýšit pravděpodobnost, že se muži a chlapci budou dopouštět násilí, např. genderově podmíněného násilí;
- X. vzhledem k tomu, že nerovnováha mezi ženami a muži je přetrvávajícím jevem centrálních bank, které jsou páteří rozhodování v ekonomických záležitostech, jež formuje sociální, politickou a hospodářskou realitu; vzhledem k tomu, že všechny centrální banky členských států jsou v současné době řízeny muži, a vzhledem k tomu, že v loňském roce zastávaly ženy v klíčových rozhodovacích orgánech národních centrálních bank EU pouze čtvrtinu (24,6 %) pozic;
- Y. vzhledem k tomu, že Evropský institut pro rovnost žen a mužů dospěl k závěru, že výsledky členských států v oblasti začleňování genderového hlediska se od roku 2012 zhoršují; vzhledem k tomu, že navzdory nepatrně ambicióznějším závazkům vlád, pokud jde o začleňování genderového hlediska do veřejné správy, se dostupnost struktur pro začleňování genderového hlediska a využívání nástrojů pro začleňování genderového hlediska snížila;

Hospodářství založené na rovném postavení žen a mužů

1. zdůrazňuje, že dodržování práva na práci, stejné odměny a rovného zacházení je základním předpokladem pro zajištění rovných práv žen, jejich ekonomické nezávislosti a profesního naplnění; zdůrazňuje, že rovné příležitosti a vyšší účast žen na trhu práce zvyšují hospodářskou prosperitu v Evropě; domnívá se, že boj proti nerovnostem mezi ženami a muži musí být hlavním kritériem na pracovišti; připomíná, že ženy jsou nadměrně zastoupeny mezi osobami s nízkými a minimálními mzdami a vykonávajícími práci na částečný úvazek a v nejistých pracovních podmínkách; uznává rovné právo žen a mužů na spravedlivou odměnu, která jim i jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň; trvá proto na tom, že je třeba zlepšit boj proti nejistému zaměstnání, aby všichni pracovníci dostávali spravedlivou odměnu, která jim a jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň, a to prostřednictvím zákonných mechanismů pro stanovení minimální mzdy nebo kolektivních smluv v souladu se zásadou, podle níž musí být každé stálé zaměstnání skutečným pracovním poměrem, a uznáním a posílením práv na pracovišti; vyzývá Komisi a členské státy, aby uplatňovaly politiku zaměřenou na odstranění nejisté práce a nedobrovolné práce na částečný úvazek s cílem zlepšit situaci žen na trhu práce; vybízí členské státy, aby ve spolupráci se sociálními partnery řešily nerovnosti mezi muži a ženami prostřednictvím politik, které zvyšují hodnotu práce, mzdy a pracovní i životní podmínky všech pracovníků a jejich rodin;
2. poukazuje na to, že je třeba věnovat zvláštní pozornost situaci a právům profesionálních

a neprofesionálních špičkových sportovců, kteří zastupují své země v mezinárodních a evropských soutěžích, a to během jejich sportovní kariéry i po jejím ukončení; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že děti a mladí lidé budou mít plné právo účastnit se sportu, a aby bojovaly proti zvětšující se sociální propasti, pokud jde o přístup ke sportu;

3. je znepokojen výsledky indexu rovnosti žen a mužů za roky 2020 a 2021; zdůrazňuje, že více než třetina členských států dosáhla v roce 2018 méně než 60 bodů¹; vyjadřuje politování nad pomalým pokrokem při dosahování rovnosti a nad tím, že ne všechny členské státy ji považují při tvorbě politik za prioritu; vyjadřuje politování nad tím, že Slovinsko učinilo v oblasti rovnosti žen a mužů krok zpět, neboť jeho skóre se v roce 2019 snížilo o 0,1 bodu; vyzývá členské státy, aby přijaly praktická opatření k zajištění rovného přístupu žen na trh práce, k rovnému zaměstnání a pracovním podmínkám, včetně práce se stejnými právy a stejnou odměnou, jakož i spravedlivé odměny, zejména v odvětvích, v nichž převládají ženy; uznává úlohu sociálních partnerů a kolektivního vyjednávání, pokud jde o nápravu a překonávání nerovností, prosazování rovnosti žen a mužů a řešení platové diskriminace žen v celé jejich rozmanitosti, a požaduje formální i skutečné dodržování zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci;
4. vítá návrh Komise na přijetí závazných opatření v oblasti transparentnosti platů jako důležitou iniciativu v boji za stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci a uplatňování této zásady, zdůrazňuje však, že transparentnost platů sama o sobě neřeší hluboce zakořeněné genderové nerovnosti, které za touto nerovností stojí; vyzývá členské státy, aby stanovily jasné cíle pro řešení rozdílů v platech a důchodech žen a mužů; zdůrazňuje, že do tohoto akčního plánu je třeba začlenit meziodvětvovou perspektivu a různorodé situace a zkušenosti s diskriminací, jíž ženy z určitých skupin čelí;
5. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy zavedly spolehlivá opatření, včetně sankcí, pro případy, kdy podniky nedodrží pracovněprávní předpisy proti diskriminaci na základě pohlaví a genderovým stereotypům; zdůrazňuje, že je třeba zajistit podmíněnost při přidělování finančních prostředků EU společnostem, které nezajišťují práva pracovníků, zejména tím, že diskriminují ženy, což je v rozporu s právními předpisy; vyzývá Komisi a Radu, aby zajistily, aby veškeré rozpočtové prostředky přidělené v rámci víceletého finančního rámce 2021–2027 respektovaly zásadu rovnosti mužů a žen a prosazovaly začleňování genderového hlediska a genderové rozpočtování ve všech politikách EU; vyzývá k začlenění indexu rovnosti žen a mužů do srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů a k poskytování údajů o stávajících ukazatelích rozčleněných podle pohlaví, aby bylo možné lépe řešit problémy jednotlivých zemí; vyzývá k začlenění opatření zaměřených na zajištění ekonomické nezávislosti žen do všech programů EU a strukturálních fondů, jako je strategické provádění Evropského sociálního fondu, která by měla být využita k prosazování

¹ Veškeré pořadí podle indexu rovnosti žen a mužů (EU-28 a průměr): Švédsko (83,9), Dánsko (77,4), Francie (75,1), Finsko (74,7), Nizozemsko (74,1), Spojené království (72,7), Irsko (72,2), Španělsko (72,0), Belgie (71,4), Lucembursko (70,3), průměr EU (67,9), Slovinsko (67,7), Německo (67,5), Rakousko (66,5), Itálie (63,5), Malta (63,4), Portugalsko (61,3), Lotyšsko (60,8), Estonsko (60,7), Bulharsko (59,6), Chorvatsko (57,9), Kypr (56,9), Litva (56,3), Česká republika (56,2), Polsko (55,8), Slovensko (55,5), Rumunsko (54,4), Maďarsko (53), Řecko (52,2).

rovnosti žen a mužů, zlepšení přístupu žen na trh práce a jejich opětovného začlenění na trh práce a k boji proti nezaměstnanosti, chudobě a sociálnímu vyloučení žen a všem formám diskriminace; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova navrhla aktivní opatření na podporu zaměstnanosti žen ve venkovských oblastech;

6. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby každý, bez ohledu na pohlaví, měl právo pracovat a sladit svůj profesní a soukromý život; vyzývá EU a její členské státy, aby dále podporovaly nároky na mateřskou a otcovskou dovolenou tím, že zlepší dobu rovné a plně placené dovolené s cílem spravedlivě zapojit muže do neplacené práce, včetně pečovatelských povinností, a to při zohlednění doporučení Světové zdravotnické organizace; vyzývá k tomu, aby bylo v praxi zaručeno právo na pružné uspořádání pracovní doby po mateřské, otcovské a rodičovské dovolené, což oběma rodičům umožní rovnoměrně sdílet pečovatelské povinnosti a sladit je s prací; vyzývá k tomu, aby tato opatření byla podpořena investicemi do moderní, kvalitní a místní infrastruktury a financováním služeb a pečovatelů s cílem zajistit všeobecné předškolní vzdělávání a péči o děti, a to i prostřednictvím veřejných služeb;
7. konstatuje, že pandemie COVID-19 měla drastický dopad na život žen, zejména pracujících žen; konstatuje, že neúměrně velkou část zátěže nesly ženy pracující na dálku, jejichž život ztížila potřeba skloubit práci, péči o děti a domácí práce; poukazuje na to, že mnoho žen čelilo vyšším výdajům při nižších platech;
8. zdůrazňuje, že míra zaměstnanosti žen v EU se musí zvýšit; požaduje opatření za účelem zlepšení práce a odměn, účinného boje proti nezaměstnanosti a podpory plné zaměstnanosti pro všechny ženy; vyzývá k podpoře stávajících vnitrostátních systémů se zvláštním důrazem na sociální dialog, kolektivní vyjednávání a jeho závazný účinek, oživení zaměstnanosti a boj proti nejistotě zaměstnání; konstatuje, že muži a ženy čelí při práci rozdílným rizikům, a zdůrazňuje proto, že je důležité zaujmout genderově citlivý přístup k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a to tím, že se zajistí, aby pracovní doba byla organizována tak, aby muži i ženy měli stejnou možnost využívat denní i týdenní doby odpočinku, přestávky a dovolené, a že budou zaručeny odpovídající pracovní podmínky; vyzývá EU a její členské státy, aby vybízely zaměstnavatele k přijetí opatření vstřícných k rodinám, jako je možnost zkrácení pracovní doby pro muže a ženy, aby o své děti mohli pečovat a vychovávat je;
9. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby v jednotlivých hospodářských odvětvích lépe uplatňovaly zásadu stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci mezi muži a ženami; za tímto účelem vyzývá k vytvoření genderově neutrálních nástrojů hodnocení práce a klasifikačních kritérií, a to v úzké spolupráci se sociálními partnery a s ohledem na jejich samostatnost a na kolektivní smlouvy a tradice a modely vnitrostátního trhu práce, které mohou přispět k lepšímu oceňování, a tím i spravedlivějšímu odměňování za práci v odvětvích, v nichž převládají ženy;
10. vyzývá EU, aby předložila soubor politik, programů, financování a doporučení na podporu přechodu na ekonomiku sociálních služeb s cílem dosáhnout pokroku při budování společností, v nichž je upřednostňován život a blahobyt všech, jež mají v centru svých ekonomik hodnotu placené i neplacené pečovatelské práce a jež dokáží reagovat na sociální dopady, kterým čelí osoby s pečovatelskými povinnostmi;
11. žádá, aby byla přijata opatření na podporu podnikání mužů a žen v EU prostřednictvím

podpory fiskálních, hospodářských a finančních opatření, aby tato důležitá iniciativa mohla přispět k vytváření nových pracovních míst a zmírnit finanční zátěž pro podnikatele;

12. zdůrazňuje, že je prvořadě odstranit genderové předsudky související s daněmi a další nerovnosti, k čemuž musí přispívat daňové systémy, včetně systémů daně z příjmu fyzických osob; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby fiskální politika, včetně zdanění, sloužila k řešení a odstranění sociálně-ekonomických nerovností a nerovností mezi ženami a muži ve všech jejich rozměrech;
13. poukazuje na to, že pandemie COVID-19 odhalila nejistou situaci intelektuálů (výzkumných pracovníků, architektů a dalších osob), které neexistence stabilního pracovního poměru postihla obzvláště tvrdě; zdůrazňuje, že je třeba přijmout mimořádná opatření ke zmírnění následků omezujících opatření přijatých členskými státy, a zdůrazňuje význam strukturálních opatření, která zohledňují rovnost v práci a v každodenním životě a prosazují práva žen;
14. zdůrazňuje úlohu žen pracujících v sociálním sektoru; uznává, že pandemie jejich pracovní zátěž ještě zvýšila a nízké mzdy, větší vykořisťování (zejména migrujících žen) a zaměstnávání osob bez odborné přípravy nebo kvalifikace zhoršují jejich pracovní a životní podmínky; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit pracovní podmínky a platy, respektovat pracovní dobu a využívat kolektivní vyjednávání jako záruku dodržování pracovních podmínek;

Odstranění genderově podmíněného násilí

15. upozorňuje na případy nerovného zacházení s ženami a jejich obtěžování na pracovišti a zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti vykořisťování, nerovnostem, diskriminaci a násilí, kterým ženy čelí, a konstatuje, že obtěžování na pracovišti vede k tomu, že se ženy nemohou věnovat kariéře a pracovat v odvětví, která si zvolily, a má výrazný vliv na jejich duševní a fyzické zdraví; konstatuje, že u žen je mnohem větší pravděpodobnost než u mužů, že se stanou obětmi sexuálního obtěžování; vyzývá členské státy a EU, aby ratifikovaly úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 190 s cílem splnit celosvětové normy pro ukončení násilí a obtěžování ve světě práce a úmluvu č. 189 o pracovnících v cizí domácnosti, která byla ratifikována pouze osmi zeměmi a jejímž cílem je právně uznat práci v domácnosti, rozšířit práva na všechny pracovníce v domácnosti, zejména na ty v neformální ekonomice, a předcházet jejich porušování a zneužívání; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby vypracovaly právní předpisy inspirující se kampaní „Me Too“ pro boj proti sexuálnímu obtěžování na pracovišti; vyzývá členské státy, zaměstnavatele a sdružení, aby zajistily zavedení řádných postupů pro předcházení diskriminaci na základě pohlaví, sexuálnímu obtěžování a genderově podmíněnému násilí, které vytvářejí toxické prostředí, a trvá na tom, aby chránily oběti genderově podmíněného násilí páchaného na pracovišti nebo v rámci jejich organizací a zajistily odpovědnost za toto násilí;
16. odsuzuje všechny formy násilí páchaného na ženách a dívkách v celé jejich rozmanitosti; důrazně potvrzuje svůj závazek bojovat proti genderově podmíněnému násilí; vyzývá EU a členské státy, včetně Bulharska, České republiky, Maďarska, Lotyšska, Litvy a Slovenska, aby ratifikovaly nebo řádně provedly Istanbulskou úmluvu, která mimo jiné poukazuje na mylné představy o genderových rolích v naší společnosti, jako jsou „tradiční rodinné hodnoty“, a snaží se bojovat proti represivním

názorům na ženy; připomíná, že tato úmluva by měla být považována za minimální standard, a důrazně opakuje svou předchozí výzvu k přijetí komplexních právních předpisů, které by se vztahovaly na všechny formy genderově podmíněného násilí, což by byl nejlepší způsob, jak jej ukončit;

17. konstatuje, že násilí mezi muži a ženami se zhoršuje během mimořádných situací, ať už se jedná o hospodářskou krizi, konflikt nebo vypuknutí nemoci; konstatuje, že nerovnosti a hospodářské a sociální tlaky způsobené omezujícími opatřeními přijatými v důsledku onemocnění COVID-19, která vedla k omezení pohybu a sociální izolaci, vedly k nárůstu násilí páchaného na ženách; zdůrazňuje, že mnoho žen bylo uzavřeno ve svých domovech se svými agresory; konstatuje, že během prvního omezení volného pohybu osob se domácí násilí v některých členských státech obecně zvýšilo až o 30 %¹; vyzývá členské státy, aby navrhly a prováděly účinné politiky a opatření pro boj proti násilí páchanému na ženách a aby přijaly veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby byli pachatelé zneužívání identifikováni a sledováni policií a dalšími orgány s cílem pomoci předcházet násilí a úmrtím a poskytovat ochranu, podporu a odškodnění ženám, které jsou tomuto násilí vystaveny, a zajistit tak, aby členské státy vynakládaly na tento jev více odpovídajících zdrojů a účinněji na něj reagovaly; zdůrazňuje, že je zapotřebí zavést zvláštní programy na ochranu a sledování obětí násilí a opatření na posílení sociální podpory a zlepšení přístupu ke spravedlnosti, přístřeší a péči o duševní zdraví v oblasti prevence, léčby a rehabilitace;
18. vítá záměr Komise navrhnout opatření pro boj proti kybernetickému násilí páchanému na ženách; domnívá se, že přeshraniční povaha kybernetického násilí páchaného na ženách a dívkách vyžaduje společnou reakci EU; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy zavedly programy, které by lépe upozornily na riziko opakovaného výskytu domácího násilí, recidivy a femicidy a předcházely těmto jevům, a aby přijaly opatření k vymýcení všech forem násilí na internetu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné chránit ženy a dívky před násilím na internetu i ve skutečném světě, a připomíná, že násilí páchané na ženách může mít mnoho různých podob; uvědomuje si, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu, a poukazuje na to, že toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům; konstatuje, že tento druh násilí je stále nedostatečně nahlašován a není na něj dostatečně reagováno;
19. zdůrazňuje, že násilí páchané muži na ženách začíná násilím chlapců na dívkách; vyzdvihuje komplexní sexuální výchovu odpovídající věku a její klíčový význam z hlediska prevence genderově motivovaného násilí a z hlediska získávání dovedností, které děti a mladí potřebují k budování bezpečných vztahů bez sexuálního, genderově podmíněného a partnerského násilí; vyzývá členské státy, aby prováděly preventivní programy, včetně vzdělávacích opatření zaměřených na mladé lidi, která by měla být zaváděna s jejich přispěním v oblastech, jako jsou dovednosti potřebné k vytváření bezpečných a zdravých vztahů, povědomí o zakořeněných představách o odpovědnosti za péči, genderová rovnost, vzájemný respekt, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově motivované násilí páchané na ženách a právo na osobní

¹ Gama, A., Pedro, A. R., de Carvalho, M. J. L., Guerreiro, A. E., Duarte, V., Quintas, J., Matias, A., Keygnaert, I. a Dias, S., „Domestic Violence during the COVID-19 Pandemic in Portugal“ (Domácí násilí během pandemie COVID-19 v Portugalsku), *Portuguese Journal of Public Health*, 2020, 38 (Suppl. 1), s. 32–40.

nedotknutelnost;

20. zdůrazňuje, že od roku 2010 se mírně prohloubila genderová segregace ve vzdělávání, zejména pokud jde o převahu jednoho pohlaví v budování určitých dovedností, přičemž situace se zhoršila ve 13 členských státech a v jiných případech zůstala téměř beze změny¹; upozorňuje, že tato skutečnost zůstává hlavní překážkou rovnosti žen a mužů v EU; vyzývá členské státy, aby všem lidem zajistily plný přístup k rovným příležitostem k dosažení osobního rozvoje bez strukturálních překážek, předsudků a stereotypů ve vnímání genderu; vyzývá členské státy, aby ve svých vzdělávacích systémech zakročily proti sexismu a škodlivým genderovým stereotypům a aby bojovaly proti genderové segmentaci pracovního trhu v profesích v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), a aby za tímto účelem investovaly do formálního, informálního a neformálního vzdělávání, celoživotního učení a odborné přípravy žen s cílem zajistit ženám přístup ke kvalitnímu zaměstnání a příležitostem k rekvalifikaci a zvyšování kvalifikace pro budoucí poptávku na trhu práce a předejít roztáčení spirály genderové segregace na trhu práce;
21. zdůrazňuje, že sexuální vykořisťování představuje závažnou formu násilí, které postihuje především ženy a děti; připomíná, že téměř tři čtvrtiny všech osob, které se v EU stanou obětí obchodování s lidmi, jsou ženy a dívky, s nimiž se obchoduje především za účelem jejich sexuálního vykořisťování; zdůrazňuje, že obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, zejména se ženami a dětmi, je formou otroctví a útokem na lidskou důstojnost; upozorňuje, že obchodování s lidmi je celosvětově na vzestupu v souvislosti s nárůstem stále výnosnější organizované trestné činnosti; podtrhuje význam genderově citlivého přístupu k boji proti obchodování s lidmi a zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy zajistily odpovídající financování sociální a psychologické podpory a přístupu k veřejným službám pro oběti obchodování s lidmi nebo pohlavního vykořisťování a ke specializovaným službám sociálního začlenění zranitelných žen a dívek; vyzývá členské státy, aby plně provedly směrnici o boji proti obchodování s lidmi² a aby neprodleně přestaly věznit nebo vyhošťovat potenciální oběti; zdůrazňuje, že sexuální vykořisťování a obchodování s lidmi k sexuálním účelům je motivováno poptávkou a že je nutné, aby se úsilí v boji proti nim na prevenci a zastavení poptávky zaměřilo; trvá na tom, že základem veškerých právních předpisů týkajících se sexuálních trestných činů musí být princip souhlasu; trvá na tom, že za legální by měly být považovány pouze dobrovolné sexuální akty; vyzývá Komisi, aby se prevencí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování prioritně zabývala, a to i prostřednictvím informačních, osvětových a vzdělávacích kampaní, přijetím opatření a programů zaměřených na odrazování od poptávky a její snižování a přijímáním zvláštních právních předpisů v budoucnosti;
22. zdůrazňuje, že genderově podmíněné násilí představuje několik forem útlaku; zdůrazňuje, že u žen a dívek se zdravotním postižením je dvakrát až pětkrát větší pravděpodobnost, že se stanou obětí nejrůznějších forem násilí; podtrhuje skutečnost, že EU jakožto smluvní strana Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením je

¹ Evropský institut pro rovnost žen a mužů, *Gender segregation in education, training and the labour market: Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*, 2017.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1).

povinna přijmout opatření k zajištění toho, aby ženy a dívky se zdravotním postižením požívaly všech lidských práv a základních svobod v plné a rovné míře; konstatuje, že Výbor pro práva osob se zdravotním postižením v roce 2015 doporučil, aby EU ve svém úsilí v tomto směru učinila významnější kroky, mimo jiné prostřednictvím ratifikace Istanbulské úmluvy;

23. oceňuje jednoznačnou obranu všech svobod kdekoli na světě a současně odsuzuje opatření, která oslabují práva, svobody a záruky, a odmítá všechny formy předsudků a jakékoli diskriminace; vyzývá k účinné prevenci genderově motivovaného násilí, včetně vzdělávacích opatření, která jsou zaměřena na mladé lidi a prováděna s jejich přispěním, a k zajištění toho, aby všem mladým lidem byla poskytnuta komplexní výchova v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a vztahů; vyzývá k přijetí dalších opatření boje proti genderovým stereotypům, kdy je třeba se zaměřovat i na muže a chlapce a narušování toxických vztahů a genderových norem; vyzývá členské státy, aby zavedly jasnější opatření zaměřená na tyto normy, neboť genderové stereotypy jsou hlavní příčinou genderové nerovnosti a ovlivňují všechny oblasti společnosti; zdůrazňuje, že je důležité řešit chudobu a rostoucí nerovnost žen, zejména těch, které se nacházejí ve zranitelné situaci;
24. upozorňuje, že veškeré strategie navržené za účelem dosažení genderové rovnosti musí řešit všechny formy násilí páchaného na ženách a musí se zabývat i zhoršující se situací žen jakožto příjemkyň zdravotní péče a stavem jejich sexuálních a reprodukčních práv a případy jejich porušování; opakuje, že přístup ke zdravotní péči a službám, včetně služeb veřejných, přístup k bezpečnému, legálnímu a bezplatnému umělému přerušování těhotenství a psychologická podpora pro ženy, které se staly obětí násilí, by měly být považovány za prioritní téma; zdůrazňuje, že porušování sexuálních a reprodukčních práv, včetně odírání bezpečné a zákonné péče spojené s přerušování těhotenství, představuje formu násilí páchaného na ženách a dívkách; zdůrazňuje, že autonomie a možnost žen a dívek svobodně a nezávisle rozhodovat o svém těle a životě jsou předpokladem jejich ekonomické nezávislosti, a tudíž i rovnosti žen a mužů a odstranění genderově podmíněného násilí; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily svou politickou podporu obráncům lidských práv, poskytovatelům zdravotní péče, kteří usilují o pokrok v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví žen a jejich souvisejících práv, a organizacím občanské společnosti působícím v této oblasti, jelikož jsou klíčovými aktéry v genderově vyvážené společnosti a klíčovými poskytovateli služeb a informací týkajících se sexuálního zdraví a trhu v oblasti reprodukčního zdraví;

Zdraví, vzdělávání, začleňování a chudoba

25. zdůrazňuje, že přístup k péči o sexuální a reprodukční zdraví a dalším formám zdravotní péče pro ženy je základním právem, které je třeba podpořit a jež nesmí být žádným způsobem oslabeno ani odnímáno; připomíná, že služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv jsou základními zdravotnickými službami, které by měly být dostupné všem, včetně žen z řad migrantů a uprchlíků; odsuzuje činnost hnutí bojujících proti rovnosti žen a mužů a protifeministických hnutí v Evropě a na celém světě, která systematicky napadají práva žen a osob LGBTIQ+, a to i pokud jde o sexuální a reprodukční zdraví a práva; vyzývá Komisi, aby důrazně odsoudila zhoršující se stav práv žen, sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv a situace osob LGBTIQ+ v některých členských státech a aby využila všech pravomocí, které má k dispozici, k posílení boje proti těmto tendencím, mimo jiné na základě větší podpory obránců práv žen a organizací hájících práva žen v EU, jakož i organizací

zabývajících se otázkami sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejícími právy a situací osob LGBTIQ+;

26. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy přijaly politiku, která bude klást zvláštní důraz na kvalitnější systémy a služby v oblasti veřejného zdraví a prevenci nemocí, a to i pokud jde o genderově specifické záležitosti, a zaručí dostupnou a kvalitní zdravotní péči a zajistí zdroje nezbytné k boji proti hlavním problémům, jež souvisí mimo jiné se současnou pandemickou krizí; zdůrazňuje, že nerovností v oblasti zdraví čelí v rostoucí míře ženy s nízkou úrovní vzdělání a se zdravotním postižením, přičemž obě kategorie trpí špatným zdravotním stavem a omezeným přístupem ke zdravotnickým službám; upozorňuje, že přístup ke zdravotní péči byl v některých členských státech omezen opatřeními přijatými v důsledku onemocnění COVID-19, kdy neprobíhaly konzultace, léčba ani diagnostika; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily systémy zdravotní péče, včetně veřejných služeb, s cílem zrušené konzultace, léčbu a diagnostiku urychleně provést;
27. vítá nadcházející přezkum barcelonských cílů a zdůrazňuje, že je třeba těchto cílů dosáhnout a zajistit předškolní vzdělávání a péči o děti, včetně předškolního vzdělávání veřejného; vyzdvihuje potřebu zajistit služby péče pro děti v procesu předškolního vzdělávání, k nimž budou mít přístup skutečně všechny děti, neboť z hlediska zvyšování účasti žen na trhu práce, zejména s ohledem na zkušenosti s pandemií COVID-19, budou mít tyto služby zásadní význam; uznává, že kromě rozvoje zařízení dlouhodobé péče je třeba vytvořit a rozšířit podpůrná zařízení pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením; vyzývá Komisi a členské státy, aby tyto cíle plnily, neboť jsou klíčem k posílení rovnosti žen a mužů a modelu rovného odměňování;
28. zdůrazňuje, že u některých skupin žen, jako jsou matky samoživitelky, ženy starší 65 let, ženy se zdravotním postižením, ženy s nízkou úrovní vzdělání a ženy přistěhovaleckého původu, se prohlubuje chudoba a sociální vyloučení; trvá na tom, že je důležité proti chudobě a sociálnímu vyloučení a proti jejich různorodým příčinám bojovat; apeluje na členské státy, aby s ohledem na stárnutí populace a podíl starších žen ve znevýhodněném nebo zranitelném postavení přijaly konkrétní opatření pro prevenci chudoby starších žen a žen v důchodu a boj proti ní; považuje za nezbytné řešit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a odstranit rozdíly ve výši důchodů žen a mužů, což znamená zaručit pro všechny ženy spravedlivý důchod a přístup k všeobecným a solidárním systémům sociálního zabezpečení a účinněji prosazovat zásady stejné odměny za stejnou práci s cílem odstranit rozdíly v odměňování žen a mužů a zabránit tomu, aby profesní dráha žen byla těmito rozdíly opakovaně poznamenávána; je mimořádně znepokojen tím, že rozdíl mezi počtem žen a mužů, kteří se ocitli v chudobě v 21 členských státech od roku 2017, se prohloubil¹;
29. zdůrazňuje, že stále existuje mylná představa, že bezdomovectví žen je v Evropě relativně menším sociálním problémem; poukazuje na nedostatek základních údajů o povaze a rozsahu bezdomovectví žen, což tento problém činí méně viditelným; zdůrazňuje, že je důležité vnímat jako hlavní příčinu bezdomovectví žen genderově podmíněné násilí a trauma a zaměřit se na širší společenské problémy, které souvisí s obecnějšími sociálně-ekonomickými a strukturálními překážkami, jako je chudoba, s nedostatkem možností cenově dostupného bydlení a dalšími strukturálními faktory; apeluje na EU a její členské státy, aby do politik a iniciativ boje proti bezdomovectví

¹ Zpráva o indexu rovnosti žen a mužů za rok 2020.

začlenily hledisko rovnosti žen a mužů a aby vypracovaly zvláštní strategii boje proti bezdomovectví žen a zajistily, že budou úřady na potřeby žen bez domova účinně a vhodně reagovat;

30. připomíná, že je třeba zakročit proti vícenásobným formám diskriminace, zejména vůči marginalizovaným skupinám, včetně žen se zdravotním postižením, černošských žen, migrantek, příslušnic etnických menšin a romských žen, starších žen, svobodných matek, osob LGBTIQ+ a žen bez domova; vyzdvihuje nutnost řešit jejich potřeby a obavy v rámci politik a iniciativ EU; vyzývá Komisi, aby vypracovala konkrétní pokyny pro provádění meziodvětvového rámce a předložila akční plán EU obsahující konkrétní opatření s cílem zlepšit sociálně-ekonomickou situaci žen, které čelí vícenásobným formám diskriminace, a bojovat proti feminizaci chudoby a nejisté práci;

Rovnost v každodenním životě

31. je si vědom toho, že je nezbytné zajistit široký soubor účinných, vhodných a cílených opatření pro boj proti diskriminačním postojům a postupům, pro dosažení rovných příležitostí a stanovení stejné odměny za stejnou práci, a dále posilovat rovnost žen a mužů se zvláštní pozorností vůči dopadům pandemie COVID-19, podporovat výměnu osvědčených postupů v boji proti diskriminaci a umožnit ženám uplatňovat jejich občanská a politická práva na rovnoprávném základě a plně se angažovat ve všech společenských oblastech; vyzdvihuje potřebu zajistit přiměřené investice do služeb obecného zájmu a veřejných služeb, zejména do zdravotnictví, vzdělávání a dopravy, s cílem podpořit nezávislost, rovnost a emancipaci žen; vyzývá členské státy, aby zavedly zvláštní sociální a genderově citlivá opatření boje proti riziku sociálního vyloučení a chudoby, pokud jde o přístup k bydlení, dopravě a energii, zejména pro ženy ve zranitelném postavení;
32. je hluboce znepokojen tím, že Zelená dohoda pro Evropu a související iniciativy v oblasti životního prostředí a klimatu genderové hledisko nezahrnují; apeluje na Komisi, aby splnila svou povinnost začlenit hledisko rovnosti žen a mužů do všech politik EU, včetně politik EU v oblasti životního prostředí a klimatu; naléhavě žádá, aby tyto politiky byly podloženy důkladnými genderovými analýzami, aby se zajistilo, že nerovnost mezi ženami a muži a další formy sociálního vyloučení budou řešeny; vyzývá Komisi, aby navrhla plán pro splnění závazků přijatých v rámci akčního plánu pro rovnost žen a mužů, který byl dohodnut na konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (COP25), a aby určila stálé kontaktní místo EU pro rovnost žen a mužů a změnu klimatu, jemuž budou poskytnuty dostatečné rozpočtové zdroje k provádění a sledování opatření v oblasti klimatu v EU i ve světě z perspektivy jejich genderové odpovědnosti;
33. podtrhuje významný přínos žen v oblasti zaměstnanosti, kultury, vzdělávání, vědy a výzkumu; všímá si, že v důsledku pozastavení hospodářské a kulturní činnosti během pandemie COVID-19 došlo k zásadnímu zhoršení životních podmínek žen zaměstnaných v kultuře a umění, žen podnikatelek a majitelek mikropodniků a malých podniků a žen pracujících v zemědělství a žijících ve venkovských komunitách;
34. apeluje na členské státy, aby zaujaly co nejdříve společný postoj k návrhu směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské

vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci¹, který je zablokovan již od jeho přijetí Parlamentem v dubnu 2009;

35. připomíná význam, který má pro dosažení rovnosti žen a mužů systematické začleňování genderového hlediska; vítá proto vytvoření pracovní skupiny Komise pro rovnost; zdůrazňuje význam transparentnosti a zapojení organizací pro práva žen a organizací občanské společnosti z různých prostředí;
36. domnívá se, že je nezbytné podporovat účast žen v oblasti sportu – ve sportovních aktivitách, strukturách a rozvoji; je si vědom nutnosti řešit nerovný přístup žen ke sportu a rozdíly v prezentaci ocenění;
37. vyzývá členské státy a Radu, aby zavedly jednání Rady ve formálním složení pro záležitosti genderové rovnosti, a zřídily tak zvláštní diskusní fórum ministrů s portfoliem genderové rovnosti, kde bude možno projednávat tyto otázky na nejvyšší politické úrovni a snáze dosáhnout začlenění genderového hlediska do všech politik EU;
38. podtrhuje význam genderového rozpočtování pro uplatňování zásady rovnosti žen a mužů ve všech rozpočtových procesech;
39. upozorňuje na zjištění Evropského účetního dvora, že Komise dosud svůj závazek ohledně začleňování genderového hlediska do rozpočtu EU nesplnila; vyzývá proto Komisi, aby se řídila doporučeními Účetního dvora ohledně posílení institucionálního rámce na podporu genderového rozpočtování, aby provedla genderové analýzy potřeb a dopadů a aktualizovala své pokyny pro zlepšování právní úpravy, aby systematicky shromažďovala a analyzovala dostupná data rozčleněná podle pohlaví pro účely programů financování EU a podávala v této věci příslušné zprávy, aby využívala cíle a ukazatele týkající se rovnosti žen a mužů ke sledování pokroku, aby vytvořila systém pro sledování finančních prostředků přidělených a používaných na podporu genderové rovnosti a aby o výsledcích dosažených v této oblasti podávala každoročně zprávy;
40. vítá závazek zohledňovat rovnost žen a mužů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, tj. nejvýznamnější součásti plánu „NextGenerationEU“; vyjadřuje však hluboké politování nad tím, že při neexistenci genderově specifických ukazatelů a cílů bude obtížné dopad těchto fondů na rovnost žen a mužů monitorovat a sledovat výsledky; vyzývá proto Komisi, aby používala údaje a ukazatele rozčleněné podle pohlaví, zejména ve srovnávacím přehledu ukazatelů oživení a odolnosti, aby posoudila genderový dopad prováděných opatření a výsledků během hodnocení vnitrostátních plánů členských států, které stanoví jejich reformní a investiční programy, a aby zajistila, že Nástroj pro oživení a odolnost a evropský semestr budou spravovány genderově vyváženým způsobem;
41. vyjadřuje politování nad slabou provázaností mezi novou strategií EU pro rovnost žen a mužů a Zelenou dohodou pro Evropu; vyzývá Komisi, aby ve svých nadcházejících návrzích posílila vazbu mezi politikami v oblasti změny klimatu a rovnosti žen a mužů;
42. vyzývá Komisi, aby zásadu genderové rovnosti zohledňovala při přípravě všech politik a aby při vytváření jakékoli nové politiky prováděla posouzení dopadu na rovnost žen a mužů, a pomohla tak zajistit, že politická reakce EU na problémy v oblasti genderové

¹ Návrh Komise ze dne 2. července 2008 (COM(2008)0426).

rovnosti bude koherentnější a bude vycházet z důkazů; vyzývá členské státy, aby přijaly odpovídající opatření na vnitrostátní úrovni;

◦

◦ ◦

43. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.